herpy

SKINKER

Southern White's Skink

Liopholis whitii

En mellemstor, dagaktiv klippeskink fra det køligt tempererede sydlige Australien og Tasmanien. *Liopholis whitii* bor i klippesprækker og gange under sten, lever i små familiegrupper og føder levende unger. Den kræver et terrarie med mange smalle skjul, en varm solplads, en kølig nat og tålmodighed ved sammensætningen af dyr.

Familie: Scincidae Tidligere navn: *Egernia whitii; Scincus whitii*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**8-10 cm** snude-kloak-længde
Levetid	**10-15 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Klippeboende og gravende**
Biotop	**Klippeterræn og tempereret skov og eng**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**90 × 45 × 45 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**20-26 °C**
Hotspot	**30-35 °C**
Temperatur, nat	**12-18 °C**
Luftfugtighed	**40-60 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Insekter, frugt og planter**
Holdes	**Parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Levendefødende**
Kønsmoden	**24-36 mdr.**
Kuldstørrelse	**1-4 unger**
Kuld pr. år	**1**
Drægtighed	**100-140 dage**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks III**
EU-bilag	**Bilag C**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står sandsynligvis på CITES liste III (Australien, som *Egernia* spp.) og i bilag C i EU's forordning om handel med vilde dyr; det er ikke bekræftet, om listeføringen dækker den slægt, arten nu hører til. Dyr skal være lovligt erhvervet, og dokumentation for oprindelsen skal følge dyret. CITES-tilladelser og -certifikater udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Ingen skinker er forbudt at holde i Danmark efter bekendtgørelsen om dyr, der ikke må holdes af private.

Om arten

Liopholis whitii er en kompakt, kraftigt bygget skink med firkantet kropstværsnit, korte ben og en tyk hale. Tegningen varierer meget: Ryggen har ofte tre striber eller bånd, hvor midten er grå, brun eller rødlig, og siderne har sorte og hvide rosetter på grå til brun bund. Hoved og hale er oftest ensfarvede brune. Mange dyr har en sort læbestribe fra et gulkantet øje, mens andre mangler både ryg- og læbetegning. Bugen er bleg ferskenorange og dybere mod halen og benenes underside.

Voksne dyr måler 8-10 cm fra snude til kloak. Hunner og hanner er kønsmodne ved omkring 8 cm, som regel efter tre år.

Den hører til de bedst undersøgte øgler med familieliv. Dyrene lever i familiegrupper omkring et fast par og er meget aggressive over for fremmede, også hunner. Australien tillader ikke eksport af vilde krybdyr, så alle dyr uden for landet er opdrættede, og arten er sjælden i handlen.

Udbredelse og levested

Liopholis whitii findes i det sydlige Australien: Eyre-halvøen i South Australia, Victoria, Tasmanien og øerne i Bass Strait. Arten er almindelig.

I 2026 blev arten afgrænset snævrere. Dyrene i New South Wales, Australian Capital Territory, det sydlige Queensland og det nordøstlige Victoria hører nu under *Liopholis compressicauda*, og en isoleret bestand i Mutawintji National Park i det tørre vestlige New South Wales er beskrevet som *Liopholis mutawintji*. Ældre angivelser af *L. whitii* fra de to områder gælder derfor andre arter. Arten stod tidligere i slægten *Egernia*.

> **Oprindelig udbredelse:** Australien.

LEVESTED

Arten lever i klippeterræn, skov, krat og lyngheder, hvor den bor i sprækker mellem sten, under flade stenplader og i gange under tømmer og rødder. Den bygger gange med flere indgange, hvor åbningerne er godt skjulte, og som er dyrets faste hjem år efter år. Dyrene har en aktivitetssæson og tilbringer den kolde tid i deres skjul.

Dyrene lever i små familiegrupper, som kan bestå af et fast par og flere årgange unger. De unge bliver hos forældrene, til de er omkring halvt voksne, og bliver derefter drevet væk. Hos *L. whitii* er der mest strid mellem søskende og mellem far og unger og mindst mellem mor og unger. Voksne dyr kan æde fremmede unger og bide halen af dem. Føden er insekter og andre smådyr, og planter og bær indgår også. Parringen sker i september og oktober, og ungerne fødes sent i januar og i februar.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Liopholis whitii*. Et enkelt dyr kan holdes i 60 × 30 × 40 cm. Målet for et par, temperatur, fugt og lys bygger på det køligt tempererede klima i udbredelsesområdet og på de bedre kendte *Egernia cunninghami* og *Egernia stokesii*. Levetiden på 10-15 år er et skøn.

Et par skal have mindst 90 × 45 × 45 cm (længde × bredde × højde). Brug en bund af sand og jord, der er mindst 10 cm dyb, så dyrene kan grave, og byg skjul af flade sten og skiferplader, der hviler på terrariets bund, så de ikke kan undergraves. Lav smalle sprækker i flere størrelser, så et dyr altid kan trække sig tilbage. Terrariet skal have tæt, flugtsikkert låg.

TEMPERATUR

Om dagen skal luften være 20-26 °C, og under en lampe i den ene ende skal en flad sten nå 30-35 °C målt med et infrarødt termometer. Om natten skal temperaturen falde til 12-18 °C.

En kølig, kort vinter med færre lystimer ligger tættest på naturen. Hvor koldt og hvor længe, der skal til for at få dyrene til at yngle, er ikke dokumenteret.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være 40-60 %. Hold bunden tør, men gør en del af bunden let fugtig under en sten eller et stykke bark, så dyrene kan vælge. Forstøv ikke dagligt.

En lav vandskål med frisk vand skal stå fremme, og vandet skiftes dagligt.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og soler sig på sten. Et UVB-rør i reflektor over solpladsen skal give UVB svarende til Ferguson-zone 2. Afstanden fra røret til solpladsen afhænger af lampens styrke, så følg producentens anvisning. UVB trænger ikke gennem glas eller plast, og rørene skiftes efter fabrikantens anvisning.

Supplér med stærkt, hvidt dagslys. Lysperioden er 12-14 timer om sommeren og 10 timer om vinteren.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Varme og temperatur

FODER

Liopholis whitii er altædende. Giv insekter som melorme, fårekyllinger og kakerlakker, og supplér med finthakkede urter og lidt frugt eller bær. Voksne dyr fodres tre gange om ugen, gerne med melorme og frugtpuré.

Drys insekterne let med kalk ved de fleste fodringer og med et vitamintilskud en gang om ugen. Brug mere end én foderskål, så svage dyr ikke bliver holdt væk.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Arten er territorial over for fremmede og lever i naturen i små familiegrupper, der kender hinanden. Dyr, der er vokset op sammen, kan holdes sammen; fremmede voksne skal ikke lægges sammen, for de bider og kan såre hinanden. En hun, der skal sættes sammen med en han, skal indføres i hans terrarie med mange skjul og under opsyn.

Hold voksne og fremmede unger adskilt, for voksne kan æde ungerne eller bide halen af dem. Dyr, der presses ud af gruppen, skal have deres eget terrarie. Arten er sky og bliver ikke tam; halen kan afkastes, hvis dyret gribes i den.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Dyrene bliver kønsmodne ved omkring 8 cm, som regel efter tre år og muligvis tidligere i fangenskab. Nyfødte unger kan ikke kønsbestemmes, fordi hunner beholder deres hemipenis, til de er kønsmodne. Start derfor med en gruppe unger, hvis der skal avles, så der er stor chance for et par.

PARRING

I naturen parrer dyrene sig i september og oktober. Hunner parrer sig også med hanner uden for gruppen. Hvilke forhold der bedst får dyr til at parre sig i terrariet, er ikke dokumenteret. Det er sikrest at lade en han og en hun, der kender hinanden, vokse op sammen.

ÆGLÆGNING OG KULD

Arten føder levende unger. Et kuld er på 1-4 unger, og hunnen får højst ét kuld om året. Ungerne fødes sent i januar og i februar, og fødslen af et kuld kan strække sig over to til ti dage. Nyfødte unger skal sættes i deres eget terrarie, så de ikke bliver bidt af de voksne.

INKUBATION

Der er ingen æg at udruge. Drægtighedens længde er ikke målt; de 100-140 dage er et skøn ud fra tiden mellem parring i september-oktober og fødsel i januar-februar. Giv den drægtige hun varme, UVB, kalk og rolige omgivelser. Flyt hende til et eget terrarie med skjul og vand, så ungerne kan fødes uden forstyrrelse.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er aggressive fra fødslen og bider hinanden og voksne. Fjern ungerne fra de voksne, og hold dem i et lille, flugtsikkert terrarie med mange skjul, UVB og små insekter. Konkurrencen om føde og skjul er størst mellem søskende, så skil dem ad, hvis de begynder at bide, og sørg for flere skjul og skåle, end der er unger.

Sundhed og typiske fejl

Liopholis whitii er hårdfør, når temperatur, lys og bund er rigtige. De typiske problemer er:

- Kalkmangel og knogleskørhed ved for lidt UVB og ensidig kost.
- Bidskader og stress hos dyr, der presses ud af gruppen.
- Overophedning i et terrarie, der er for varmt eller står i sol.
- Indvendige og udvendige parasitter, især hos nye dyr.

Sæt nye dyr i karantæne i mindst en måned. Dyrene skjuler sygdom godt, så kontakt en dyrlæge med erfaring i krybdyr ved ændret appetit, vægttab eller hævelser.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.